

Title: Differences between Western Armenian and Eastern Armenian
Source: Michael Everson (Everttype)
Susanna Mkrtchyan (President, Wikimedia Armenia)
Razmik Panossian (Director, Armenian Communities Department, Calouste Gulbenkian Foundation)
Anaid Donabedian (Chair of Armenian Studies Institut National des Langues et Civilisations Orientales, Paris)
Artur Khalatyan (Executive Director, Wikimedia Armenia)
Azniv Stepanian (Western Armenian Project Coordinator, Wikimedia Armenia)
Date: 2017-08-16

1.0. Introduction. The impetus for this proposal comes from Western Armenian users of the Wikimedia Foundation’s Armenian Wikipedia and related projects. There are over 200,000 articles in Armenian at hy.wikipedia.org. Some 5,000 of these articles are in Western Armenian, and tagged so. This has been necessary because editors have found the difference between the two languages to be irreconcilable; there is no analogy to British English and American English, or to French and Canadian French, which applies. The two languages are at least as different as Danish and Nynorsk, and in some instances the differences are far greater. (Language-comparison analogies are always just indicative of course.)

1.1 Proposal. It is proposed to create one new language code, “hyw”, for Western Armenian. Existing ISO 639 codes are:

hy ‘Armenian’	xcl ‘Classical Armenian’
hye ‘Armenian’	axm ‘Middle Armenian’
arm ‘Armenian’	hyx ‘Armenian (family)’

There are also two BPC 47 language subtags approved in 2006 to help with the problem of the two languages:

hy-arevela ‘Eastern Armenian’	hy-arevmda ‘Western Armenian’
-------------------------------	-------------------------------

We do *not* propose or recommend that “hy” be re-purposed. This code has been stable for a long time, and means primarily what most people think it does: the national language of the Republic of Armenia. There is no particular need for a “macrolanguage” since mutual intelligibility of Eastern and Western Armenian is not in general possible without some effort (the same can be said of Danish and Nynorsk). Anyone who does need a macrolanguage code for Armenian can use “hyx”, which cannot really mean anything else. We do not think that “hy” or “hye” or “arm” should be retired or altered, though “hye” serves as a reasonable mnemonic for Eastern Armenian.

1.2. Implementation. The first implementation we would expect would be the creation of a new hyw.wikipedia.org, since lack of mutual intelligibility in the Wikimedia projects has proved problematic. We would expect spell-check dictionaries to be devised to support Western Armenian. We would expect some disruption to libraries whose Armenian bibliographers would find it useful to re-catalogue some of their existing holdings, but that is to be expected with any language code addition.

2.0. Phonology. It is well-known that the phonology of Eastern and Western Armenian differ considerably. While this could be dismissed as “accent” it is still a profound difference, as shown in the chart below. Major shifts in the value of consonants distinguish Western Armenian and Eastern Armenian.

	I	II	III
	<i>voiced</i>	<i>voiceless</i>	<i>aspirated</i>
	<i>aspirated</i>	<i>voiced</i>	<i>aspirated</i>
	Բբ	Պպ	Փփ
Eastern Armenian	[b]	[p]	[p ^h]
Western Armenian	[p ^h]	[b]	[p ^h]
	Գգ	Կկ	Քք
Eastern Armenian	[g]	[k]	[k ^h]
Western Armenian	[k ^h]	[g]	[k ^h]
	Դդ	Տտ	Թթ
Eastern Armenian	[d]	[t]	[t ^h]
Western Armenian	[t ^h]	[d]	[t ^h]
	Զզ	Ծծ	Տց
Eastern Armenian	[dz]	[ts]	[ts ^h]
Western Armenian	[ts ^h]	[dz]	[ts ^h]
	Ջճ	Չճ	Չջ
Eastern Armenian	[dʒ]	[tʃ]	[tʃ ^h]
Western Armenian	[tʃ ^h]	[dʒ]	[tʃ ^h]
	<i>tap~approximant</i>	<i>trill</i>	
	<i>tap</i>	<i>tap</i>	
	Րր	Ռռ	
Eastern Armenian	[r]~[ɹ]	[r]	
Western Armenian	[r]	[r]	

Note that the Western Armenian sounds for the letters under columns I and III match exactly within Western Armenian. This means that the writers of Western Armenian have to learn particular spellings of words which to them have the same consonant sound.

Historically, the Eastern Armenian voiced consonants (Column I) became voiceless aspirated consonants in Western Armenian, and the Eastern Armenian voiceless unaspirated consonants (Column II) became voiced consonants in Western Armenian. The Eastern Armenian distinction between voiceless aspirated and voiceless unaspirated consonants has been lost in Western Armenian, and speakers of Western Armenian often have trouble even hearing those sounds, particularly because glottalization is also a feature of the Eastern Armenian consonants in Column III. The strength of aspiration in Western Armenian is often related to that of the language local to the diaspora community.

The spelling of proper names deeply rooted in Armenian is the same in Western Armenian and Eastern Armenian (apart from neologisms which arisen in the past century or two), but their pronunciations—and therefore, their transliteration into other scripts—differ. An Eastern Armenian speaker would call himself “Grigor” and his father “Petros”, while a Western Armenian speaker would call himself “Krikor” and his father “Bedros”, both writing out their names in Armenian in exactly the same way, Գրիգոր and Պետրոս.

Besides differences in grammar and vocabulary, Eastern Armenian also underwent an orthography reform, so Armenian written in the former Soviet Union and by Armenians in diaspora from the

former Soviet Union use the new spelling system. The Eastern Armenian used by Armenians in Iran maintains the classical spelling system, nearly identical to Western Armenian orthography.

3.0. Morphology. The morphological differences clearly show that the two linguistic entities cannot be mutually intelligible without some considerable effort. In the tables below, elements which differ between the two languages is marked in red. The Library of Congress romanization shows pronunciation and is not marked in red where the orthographic form is identical between the two languages.

3.1. Declension. Although the *i*-declension is the most common, there are seven other declensions in Armenian. All of these show differences in Western and Eastern Armenian. The locative case has been lost in Western Armenian, having being replaced by dative + postposition, as in հայերենի մեջ *hayereni mech* ‘in Armenian’; this usage also has some currency in colloquial Eastern Armenian, which has both հայերենում *hayerenum* and colloquial հայերենի մեջ *hayereni mej*.

	Western Armenian	Eastern Armenian
3.1.1. <i>i</i>-declension		
NA	դաշտ <i>tašd</i> ‘field’	դաշտ <i>dašt</i>
GD	դաշտի <i>tašdi</i>	դաշտի <i>dašti</i>
Abl.	դաշտէ <i>tašde</i>	դաշտից <i>daštiits</i> ‘
Instr.	դաշտով <i>tašdov</i>	դաշտով <i>daštov</i>
Loc.	—	դաշտում <i>daštum</i>
NA	դաշտեր <i>tašder</i> ‘fields’	դաշտեր <i>dašter</i>
GD	դաշտերու <i>tašderu</i>	դաշտերի <i>tašderi</i>
Abl.	դաշտերէ <i>tašdere</i>	դաշտերից <i>dašterits</i> ‘
Instr.	դաշտերով <i>tašderov</i>	դաշտերով <i>dašterov</i>
Loc.	—	դաշտերում <i>dašterum</i>
3.1.2. <i>u</i>-declension		
NA	գինի <i>kini</i> ‘wine’	գինի <i>gini</i>
GD	գինիի <i>kinii</i>	գինու <i>ginu</i>
Abl.	գինիէ <i>kiniē</i>	գինուց <i>ginuts</i> ‘
Instr.	գինիով <i>kiniov</i>	գինով <i>ginov</i>
Loc.	—	գինում <i>ginum</i>
NA	գինիներ <i>kininer</i>	գինիներ <i>gininer</i>
GD	գինիներու <i>kinineru</i>	գինիների <i>ginineri</i>
Abl.	գինիներէ <i>kininerē</i>	գինիներից <i>gininerits</i> ‘
Instr.	գինիներով <i>kininerov</i>	գինիներով <i>gininerov</i>
Loc.	—	գինիներում <i>gininerum</i>
3.1.3. <i>an</i>-declension		
NA	գարուն <i>karun</i> ‘spring’	գարուն <i>garun</i>
GD	գարնան <i>karnan</i>	գարնան <i>garnan</i>
Abl.	գարունէ <i>karunē</i>	գարունից <i>garunits</i> ‘
Instr.	գարունով <i>karunov</i>	գարունով <i>garunov</i>
Loc.	—	գարումում <i>garunum</i>
NA	գարուններ <i>karunner</i> ‘springs’	գարուններ <i>garunner</i>
GD	գարուններու <i>karunneru</i>	գարունների <i>garunneri</i>
Abl.	գարուններէ <i>karunnerē</i>	գարուններից <i>garunnerits</i> ‘
Instr.	գարուններով <i>karunnerov</i>	գարուններով <i>garunnerov</i>
Loc.	—	գարուններում <i>garunnerum</i>

Western Armenian

Eastern Armenian

3.1.4. *va*-declension

NA	օր <i>ōr</i> ‘day’
GD	օրուայ <i>ōruay</i> (pronounced <i>ōrva</i>)
Abl.	օրուրնէ <i>ōruṛnē</i> (pronounced <i>ōrvēnē</i>)
Instr.	օրով <i>ōrov</i>
Loc.	—
NA	օրեր <i>ōrer</i> ‘days’
GD	օրերու <i>ōreru</i>
Abl.	օրերէ <i>ōrerē</i>
Instr.	օրերով <i>ōrerov</i>
Loc.	—

օր <i>ōr</i>
օրվա <i>ōrva</i>
օրվանից <i>ōrvanits’</i>
օրով <i>ōrov</i>
օրում <i>ōrum</i>
օրեր <i>ōrer</i>
օրերի <i>ōreri</i>
օրերից <i>ōrerits’</i>
օրերով <i>ōrerov</i>
օրերում <i>ōrerum</i>

3.1.5. *oj*-declension

NA	քույր <i>k’oyr</i> ‘sister’ (pronounced <i>k’uyr</i>)
GD	քրոջ <i>k’roch</i>
Abl.	քրոջմէ <i>k’rochmē</i>
Instr.	քրոջով <i>k’rochmov</i>
Loc.	—
NA	քույրեր <i>k’oyrer</i> ‘sisters’
GD	քույրերու <i>k’oyreru</i>
Abl.	քույրերէ <i>k’oyrerē</i>
Instr.	քույրերով <i>k’oyrerov</i>
Loc.	—

քույր <i>k’uyr</i>
քրոջ <i>k’roj</i>
քրոջից <i>k’rojits’</i>
քրոջով <i>k’rojov</i>
—
քույրներ <i>k’uyrer</i>
քույրների <i>k’uyreri</i>
քույրներից <i>k’uyrerits’</i>
քույրներով <i>k’uyrerov</i>
—

3.1.6. Consonant-*a*-declension

NA	տուն <i>dun</i> ‘house’
GD	տունի <i>duni</i> (coll.); տան <i>dan</i> (lit.)
Abl.	տունէ <i>dunē</i>
Instr.	տանով <i>dunov</i>
Loc.	—
NA	տներ <i>duner</i>
GD	տներու <i>duneru</i>
Abl.	տներէ <i>dunerē</i>
Instr.	տներով <i>dunerov</i>
Loc.	—

տուն <i>tun</i>
տան <i>tan</i>
տնից <i>tnits’</i>
տնով <i>tnov</i>
տնում <i>tnum</i>
տներ <i>tner</i>
տների <i>tneri</i>
տներից <i>tnerits’</i>
տներով <i>tnerov</i>
տներում <i>tnerum</i>

3.1.7. Consonant-*o*-declension

NA	հայր <i>hayr</i> ‘father’
GD	հոր <i>hōr</i>
Abl.	հորմէ <i>hōrmē</i>
Instr.	հորով <i>hōrmov</i>
Loc.	—
NA	հայրեր <i>hayrer</i> ‘fathers’
GD	հայրերու <i>hayreru</i>
Abl.	հայրերէ <i>hayrerē</i>
Instr.	հայրերով <i>hayrerov</i>
Loc.	—

հայր <i>hayr</i>
հոր <i>hor</i>
հորից <i>horits’</i>
հորով <i>horov</i>
—
հայրեր <i>hayrer</i>
հայրերի <i>hayreri</i>
հայրերից <i>hayrerits’</i>
հայրերով <i>hayrerov</i>
—

3.2. Conjugation. The differences in conjugation between Western Armenian and Eastern Armenian are profound.

Western Armenian

Eastern Armenian

3.2.1. e-conjugation, present indicative ‘I love, I am loving’

1	ես կը սիրեմ <i>es gë sirem</i>	ես սիրում եմ <i>es sirum em</i>
2	դուն կը սիրես <i>tun gë sires</i>	դու սիրում ես <i>du sirum es</i>
3	ան կը սիրէ <i>an gë sirē</i>	նա սիրում է <i>na sirum ē</i>
1	մենք կը սիրենք <i>menk' gë sirenk'</i>	մենք սիրում ենք <i>menk' sirum enk'</i>
2	դուք կը սիրեք <i>tuk' gë sirēk'</i>	դուք սիրում եք <i>duk' sirum ek'</i>
3	անոնք կը սիրեն <i>anonk' gë siren</i>	նրանք սիրում են <i>nrank' sirum en</i>

e-conjugation, imperfect indicative ‘I loved, I was loving’

1	ես կը սիրէի <i>es gë sirēi</i>	ես սիրում էի <i>es sirum ēi</i>
2	դուն կը սիրէիր <i>tun gë sirēir</i>	դու սիրում էիր <i>du sirum ēir</i>
3	ան կը սիրէր <i>an gë sirēr</i>	նա սիրում էր <i>na sirum ēr</i>
1	մենք կը սիրէինք <i>menk' gë sirēiink'</i>	մենք սիրում էինք <i>menk' sirum ēink'</i>
2	դուք կը սիրէիք <i>tuk' gë sirēik'</i>	դուք սիրում էիք <i>duk' sirum ēik'</i>
3	անոնք կը սիրէին <i>anonk' gë sirēiin</i>	նրանք սիրում էին <i>nrank' sirum ēin</i>

e-conjugation, future indicative ‘I will love’

1	ես պիտի սիրեմ <i>es bidi sirem</i>	ես սիրելու եմ <i>es sirelu em</i>
2	դուն պիտի սիրես <i>tun bidi sires</i>	դու սիրելու ես <i>du sirelu es</i>
3	ան պիտի սիրէ <i>an bidi sirē</i>	նա սիրելու է <i>na sirelu ē</i>
1	մենք պիտի սիրենք <i>menk' bidi sirenk'</i>	մենք սիրելու ենք <i>menk' sirelu enk'</i>
2	դուք պիտի սիրեք <i>tuk' bidi sirēk'</i>	դուք սիրելու եք <i>duk' sirelu ek'</i>
3	անոնք պիտի սիրեն <i>anonk' bidi siren</i>	նրանք սիրելու են <i>nrank' sirelu en</i>

e-conjugation, preterite ‘I loved, I did love’

1	ես սիրեցի <i>es sirets'i</i>	ես սիրեցի <i>es sirets'i</i>
2	դուն սիրեցիր <i>tun sirets'ir</i>	դու սիրեցիր <i>du sirets'ir</i>
3	ան սիրեց <i>an sirets'</i>	նա սիրեց <i>na sirets'</i>
1	մենք սիրեցինք <i>menk' sirets'ink'</i>	մենք սիրեցինք <i>menk' sirets'ink'</i>
2	դուք սիրեցիք <i>tuk' sirets'ik'</i>	դուք սիրեցիք <i>duk' sirets'ik'</i>
3	անոնք սիրեցին <i>anonk' sirets'in</i>	նրանք սիրեցին <i>nrank' sirets'in</i>

e-conjugation, non-finite forms

Infinitive	սիրել <i>sirel</i>	սիրել <i>sirel</i>
Pres. Participle I	սիրող <i>sirogh</i>	սիրող <i>sirogh</i>
Pres. Participle II	—	սիրում <i>sirum</i>
Pres. Participle II	—	սիրելիս <i>sirelis</i>
Future Participle I	սիրելու <i>sirelu</i>	սիրելու <i>sirelu</i>
Future Participle II	սիրելիք <i>sirelik'</i>	—
Past Participle I	սիրեր <i>sirer</i>	սիրել <i>sirel</i>
Past Participle II	սիրած <i>siradz</i>	սիրած <i>sirats</i>
Negative Participle	սիրեր <i>sirer</i>	սիրի <i>siri</i>

Western Armenian

Eastern Armenian

3.2.2. *i*-conjugation, present indicative ‘I speak, I am speaking’

1	ես կը խօսիմ <i>es gě xōsim</i>	ես խոսում եմ <i>es xosum em</i>
2	դուն կը խօսիս <i>tun gě xōsis</i>	դու խոսում ես <i>du xosum es</i>
3	ան կը խօսի <i>an gě xōsi</i>	նա խոսում է <i>na xosum ē</i>
1	մենք կը խօսինք <i>menk' gě xōsink'</i>	մենք խոսում ենք <i>menk' xosum enk'</i>
2	դուք կը խօսիք <i>tuk' gě xōsik'</i>	դուք խոսում եք <i>duk' xosum ek'</i>
3	անոնք կը խօսին <i>anonk' gě xōsin</i>	նրանք խոսում են <i>nrank' xosum en</i>

i-conjugation, imperfect indicative ‘I spoke, I was speaking’

1	ես կը խօսէի <i>es gě xōsēi</i>	ես խոսում էի <i>es xosum ēi</i>
2	դուն կը խօսէիր <i>tun gě xōsēir</i>	դու խոսում էիր <i>du xosum ēir</i>
3	ան կը խօսէր <i>an gě xōsēr</i>	նա խոսում էր <i>na xosum ēr</i>
1	մենք կը խօսէինք <i>menk' gě xōsēink'</i>	մենք խոսում էինք <i>menk' xosum ēink'</i>
2	դուք կը խօսէիք <i>tuk' gě xōsēik'</i>	դուք խոսում էիք <i>duk' xosum ēik'</i>
3	անոնք կը խօսէին <i>anonk' gě xōsēin</i>	նրանք խոսում էին <i>nrank' xosum ēin</i>

i-conjugation, future indicative ‘I will speak’

1	ես պիտի խօսիմ <i>es bidi xōsim</i>	ես խոսելու եմ <i>es xoselu em</i>
2	դուն պիտի խօսիս <i>tun bidi xōsis</i>	դու խոսելու ես <i>du xoselu es</i>
3	ան պիտի խօսի <i>an bidi xōsi</i>	նա խոսելու է <i>na xoselu ē</i>
1	մենք պիտի խօսինք <i>menk' bidi xōsink'</i>	մենք խոսելու ենք <i>menk' xoselu enk'</i>
2	դուք պիտի խօսիք <i>tuk' bidi xōsik'</i>	դուք խոսելու եք <i>duk' xoselu ek'</i>
3	անոնք պիտի խօսին <i>anonk' bidi xōsin</i>	նրանք խոսելու են <i>nrank' xoselu en</i>

i-conjugation, preterite ‘I speak, I did speak’

1	ես խօսեցայ <i>es xōsets'ay</i>	ես խոսեցի <i>es xosets'i</i>
2	դուն խօսեցար <i>tun xōsets'ar</i>	դու խոսեցիր <i>du xosets'ir</i>
3	ան խօսեցաւ <i>an xōsets'av</i>	նա խոսեց <i>na xosets'</i>
1	մենք խօսեցանք <i>menk' xōsets'ank'</i>	մենք խոսեցինք <i>menk' xosets'ink'</i>
2	դուք խօսեցաք <i>tuk' xōsets'ak'</i>	դուք խոսեցիք <i>duk' xosets'ik'</i>
3	անոնք խօսեցան <i>anonk' xōsets'an</i>	նրանք խոսեցին <i>nrank' xosets'in</i>

i-conjugation, non-finite forms

Infinitive	խօսիլ <i>xōsil</i>	խոսել <i>xosel</i>
Pres. Participle I	խօսող <i>xōsogh</i>	խոսող <i>xosogh</i>
Pres. Participle II	—	խոսում <i>xosum</i>
Pres. Participle II	—	խոսելիս <i>xoselis</i>
Future Participle I	խօսելու <i>xōsilu</i>	խոսելու <i>xoselu</i>
Future Participle II	խօսելիք <i>xōsilik'</i>	—
Past Participle I	խօսեր <i>xōser</i>	խոսել <i>xosel</i>
Past Participle II	խօսած <i>xōsadz</i>	խոսած <i>xosats</i>
Negative Participle	խօսիր <i>xōsir</i>	խոսի <i>xosi</i>

Western Armenian

Eastern Armenian

3.2.3. *a*-conjugation, present indicative ‘I read, I am reading’

1	ես կը կարդամ <i>es gě gartam</i>	ես կարդում եմ <i>es kardum em</i>
2	դուն կը կարդաս <i>tun gě gartas</i>	դու կարդում ես <i>du kardum es</i>
3	ան կը կարդա <i>an gě garta</i>	նա կարդում է <i>na kardum ē</i>
1	մենք կը կարդանք <i>menk' gě gartank'</i>	մենք կարդում ենք <i>menk' kardum enk'</i>
2	դուք կը կարդաք <i>tuk' gě gartak'</i>	դուք կարդում եք <i>duk' kardum ek'</i>
3	անոնք կը կարդան <i>anonk' gě gartan</i>	նրանք կարդում են <i>nrank' kardum en</i>

a-conjugation, imperfect indicative ‘I read, I was reading’

1	ես կը կարդայի <i>es gě gartayi</i>	ես կարդում էի <i>es kardum ēi</i>
2	դուն կը կարդայիր <i>tun gě gartayir</i>	դու կարդում էիր <i>du kardum ēir</i>
3	ան կը կարդար <i>an gě gartar</i>	նա կարդում էր <i>na kardum ēr</i>
1	մենք կը կարդայինք <i>menk' gě gartayink'</i>	մենք կարդում էինք <i>menk' kardum ēink'</i>
2	դուք կը կարդայիք <i>tuk' gě gartayik'</i>	դուք կարդում էիք <i>duk' kardum ēik'</i>
3	անոնք կը կարդային <i>anonk' gě gartayin</i>	նրանք կարդում էին <i>nrank' kardum ēin</i>

a-conjugation, future indicative ‘I will read’

1	ես պիտի կարդամ <i>es bidi gartam</i>	ես կարդալու եմ <i>es kardalu em</i>
2	դուն պիտի կարդաս <i>tun bidi gartas</i>	դու կարդալու ես <i>du kardalu es</i>
3	ան պիտի կարդա <i>an bidi garta</i>	նա կարդալու է <i>na kardalu ē</i>
1	մենք պիտի կարդանք <i>menk' bidi gartank'</i>	մենք կարդալու ենք <i>menk' kardalu enk'</i>
2	դուք պիտի կարդաք <i>tuk' bidi gartak'</i>	դուք կարդալու եք <i>duk' kardalu ek'</i>
3	անոնք պիտի կարդան <i>anonk' bidi gartan</i>	նրանք կարդալու են <i>nrank' kardalu en</i>

a-conjugation, preterite ‘I read, I did read’

1	ես կարդացի <i>es gartats'i</i>	ես կարդացի <i>es kardats'i</i>
2	դուն կարդացիր <i>tun gartats'ir</i>	դու կարդացիր <i>du kardats'ir</i>
3	ան կարդաց <i>an gartats'</i>	նա կարդաց <i>na kardats'</i>
1	մենք կարդացինք <i>menk' gartats'ink'</i>	մենք կարդացինք <i>menk' kardats'ink'</i>
2	դուք կարդացիք <i>tuk' gartats'ik'</i>	դուք կարդացիք <i>duk' kardats'ik'</i>
3	անոնք կարդացին <i>anonk' gartats'in</i>	նրանք կարդացին <i>nrank' kardats'in</i>

a-conjugation, non-finite forms

Infinitive	կարդալ <i>gartal</i>	կարդալ <i>kardal</i>
Pres. Participle I	կարդացող <i>gartats'ogh</i>	կարդացող <i>kardats'ogh</i>
Pres. Participle II	—	կարդում <i>kardum</i>
Pres. Participle II	—	կարդալիս <i>kardalis</i>
Future Participle I	կարդալու <i>gartalu</i>	կարդալու <i>kardalu</i>
Future Participle II	կարդալիք <i>gartalik'</i>	—
Past Participle I	կարդացեր <i>gartats'er</i>	կարդացել <i>kardats'el</i>
Past Participle II	կարդացած <i>gartats'adz</i>	կարդացած <i>kardats'ats</i>
Negative Participle	կարդար <i>gartar</i>	կարդա <i>karda</i>

3.3. Personal pronouns. The differences in the pronominal systems between Western and Eastern Armenian are in themselves enough to demonstrate that the two are different languages.

	Western Armenian	Eastern Armenian
3.3.1. First person singular		
N	ես <i>es</i> ‘I’	ես <i>es</i>
G	իմ <i>im</i>	իմ <i>im</i>
A	զիս <i>zis</i>	ինձ <i>indz</i>
D	ինծի <i>indzi</i>	ինձ <i>indz</i>
Abl.	ինձմէ/ինծմէ <i>intsmē/indzmē</i>	ինձնից/ինձանից <i>indznits/indzanits</i> ‘
Instr.	ինձմով/ինծմով <i>intsmov/indzmov</i>	ինձնով/ինձանով <i>indznov/indzanov</i>
Loc.	—	ինձնում/ինձանում <i>indznum/indzanum</i>
3.3.2. Second person singular		
N	դու <i>tum</i> ‘thou’	դու <i>du</i>
G	քու <i>k’u</i>	քո <i>k’o</i>
A	քեզ <i>k’ez</i>	քեզ <i>k’ez</i>
D	քեզի <i>k’ezi</i>	քեզ <i>k’ez</i>
Abl.	քեզմէ <i>k’ezmē</i>	քեզնից/քեզանից <i>k’eznits/k’ezanits</i> ‘
Instr.	քեզմով <i>k’ezmov</i>	քեզնով/քեզանով <i>k’eznov/k’ezanov</i>
Loc.	—	քեզնում/քեզանում <i>k’eznum/k’ezanum</i>
3.3.3. Third person singular		
N	ան <i>an</i> ‘he, she, it’	նա <i>na</i>
G	անոր <i>anor</i>	նրա <i>nra</i>
A	զայն <i>zayn</i>	նրան <i>nran</i>
D	անոր <i>anor</i>	նրան <i>nran</i>
Abl.	անկէ <i>amkē</i>	նրանից <i>nranits</i> ‘
Instr.	անով <i>amov</i>	նրանով <i>nranov</i>
Loc.	—	նրանում <i>nranum</i>
3.3.4. First person plural		
N	մենք <i>menk</i> ‘ ‘we’	մենք <i>menk</i> ‘
G	մեր <i>mer</i>	մեր <i>mer</i>
A	մեզ <i>mez</i>	մեզ <i>mez</i>
D	մեզի <i>mezi</i>	մեզ <i>mez</i>
Abl.	մեզմէ <i>mezmē</i>	մեզնից/մեզանից <i>meznits/mezanits</i> ‘
Instr.	մեզմով <i>mezmov</i>	մեզնով/մեզանով <i>meznov/mezanov</i>
Loc.	—	մեզնում/մեզանում <i>meznum/mezanum</i>
3.3.5. Second person plural		
N	դուք <i>tuk</i> ‘ ‘you’	դուք <i>duk</i> ‘
G	ձեր <i>tser</i>	ձեր <i>dzer</i>
A	ձեզ <i>tsez</i>	ձեզ <i>dzez</i>
D	ձեզի <i>tsezi</i>	ձեզ <i>dzez</i>
Abl.	ձեզմէ <i>tsezme</i>	ձեզնից/ձեզանից <i>dzeznits/dzezanits</i> ‘
Instr.	ձեզմով <i>tsezmov</i>	ձեզնով/ձեզանով <i>dzeznov/dzezanov</i>
Loc.	—	ձեզնում/ձեզանում <i>dzeznum/dzezanum</i>

Western Armenian**Eastern Armenian****3.3.6. Third person plural**

N	անոնք <i>anonk</i> ‘they’
G	անոնց <i>anonts</i> ‘
A	զանոնք <i>zanonk</i> ‘
D	անոնց <i>anonts</i> ‘
Abl.	անոնցմէ <i>anonts</i> ‘ <i>mē</i>
Instr.	անոնցմով <i>anonts</i> ‘ <i>mov</i>
Loc.	—

նրանք <i>nrank</i> ‘
նրանց <i>nrants</i> ‘
նրանց <i>nrants</i> ‘
նրանց <i>nrants</i> ‘
նրանցից <i>nrants</i> ‘ <i>its</i> ‘
նրանցով <i>nrants</i> ‘ <i>ov</i>
նրանցում <i>nrants</i> ‘ <i>um</i>

3.3.7. Third person emphatic singular

N	ինք <i>ink</i> ‘he/she/it self’
G	իր <i>ir</i>
A	զինք <i>zink</i> ‘
D	իրեն <i>iren</i>
Abl.	իրմէ <i>irmē</i>
Instr.	իրմով <i>irmov</i>
Loc.	—

ինք <i>ink</i> ‘
իր <i>ir</i>
իրեն <i>iren</i>
իրեն <i>iren</i>
իրից <i>irits</i> ‘
իրով <i>irov</i>
նրանցում <i>nrants</i> ‘ <i>um</i>

3.3.8. Third person emphatic plural

N	իրենք <i>irenk</i> ‘they themselves’
G	իրենց <i>irents</i> ‘
A	զիրենք <i>zirenk</i> ‘
D	իրենց <i>irents</i> ‘
Abl.	իրենցմէ <i>irents</i> ‘ <i>mē</i>
Instr.	իրենցմով <i>irents</i> ‘ <i>mov</i>
Loc.	—

իրենք <i>irenk</i> ‘
իրենց <i>irents</i> ‘
իրենց <i>irents</i> ‘
իրենց <i>irents</i> ‘
իրենցից <i>irents</i> ‘ <i>its</i> ‘
իրենցով <i>irents</i> ‘ <i>ov</i>
իրենցում <i>irents</i> ‘ <i>um</i>

4.0. Implications. We know that a previous proposal made in 2011 for a code for Western Armenian was rejected, in part because of comments by a professor of Armenian, who stated that (we are told by a member of the 639-3 RA) “the two varieties could be understood with difficulty with a short (2 days to 1 month) period of accommodation”. But the same can be said for Spanish and Italian, or Irish and Scottish Gaelic, or Danish and Nynorsk. What does “Can be understood with difficulty after a month of accommodation” mean? It means “Learn a related but very different language to the point of ‘intelligibility’.” This is an example of *acquired passive diglossia* between related languages, not an example of two languages being really only a single language. To shift to active use, a speaker of Spanish, or Irish, or Danish, or Western Armenian would very seriously have to study Italian, or Scottish Gaelic, or Nynorsk, or Eastern Armenian.

Of course the view of a language specialist makes some sense, but this does not speak for the usability or comfort any Western Armenian speaker. A resource like the Wikipedia is genuinely not usable by Western Armenian speakers. It would be like saying, Oh, we don’t need a Nynorsk Wikipedia; they can all read Danish. (Which of course, they can.) And the same would be true for other digital resources, such as spell-checkers and voice-recognition.